

Προγραμματισμός και αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου από τη Σχολική Μονάδα σε ετήσια βάση

1. Τι σημαίνει:

- α. διαδικασία εντοπισμού και ανάλυσης των αναγκών σε επίπεδο σχολικής μονάδας,
- β. διαδικασία λήψης μέτρων και οργάνωσης κατάλληλων και στοχευμένων δράσεων για την αντιμετώπισή τους
- γ. βελτίωση της εκπαιδευτικής λειτουργίας.

2. Χαρακτηριστικά διαδικασίας:

- Εσωτερική - Συμμετοχική/συλλογική
- Συνεχής - Συναινετική
- Δυναμική - Δημοκρατική/ισότιμη (χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς)

3. Σκοποί της διαδικασίας:

- (i) η βελτίωση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου: βελτίωση εκπαιδευτικών πρακτικών και επιτευγμάτων (αποτελεσμάτων) του σχολείου,
 - (ii) η δημιουργία κλίματος επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία (εκπαιδευτικών, μαθητών, γονιών) και με το τοπικό κοινωνικό πλαίσιο, συγκρότηση κοινού οράματος και στοχευμένων δράσεων,
 - (iii) η ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών, μέσω της επαγγελματικής ανάπτυξής τους.
- KAMIA ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ / ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ή ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

4. Θεματικοί άξονες

ΠΡΟΣΟΧΗ: ΑΠΟΦΥΓΗ ΑΝΩΔΥΝΩΝ / ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ – ΚΑΙΡΙΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

5. Διαδικασίες

5.1. Διαμόρφωση Προγραμματισμού

Ο σύλλογος διδασκόντων κατά τις πρώτες συνεδρίες κάθε σχολικού έτους

1. Συνεκτιμά δεδομένα από:

- την ανατροφοδοτική αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου του προηγούμενου σχολικού έτους,
- τις απόψεις του σχολικού συμβουλίου οι οποίες διατυπώνονται στο πλαίσιο των συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων του,
- τα διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με τη σχολική μονάδα και το περιβάλλον της καθώς και κάθε άλλο σχετικό δεδομένο.

ΠΡΟΣΟΧΗ: ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΟ ΔΙΑΛΟΓΟ ΚΑΙ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

2. Διαμορφώνει το Πρόγραμμα Δράσης και βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου με πιθανή συνδρομή από στελέχη του Π.Ε.Κ.Ε.Σ., του Κ.Ε.Σ.Υ., του Κ.Ε.Α., μέλη Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι., κ.τλ. (θα τονώσει τη συζήτηση και τη διάθεση για διερεύνηση)

3. Συντάσσει έκθεση Προγραμματισμού εκπαιδευτικού έργου που κοινοποιεί στο οικείο ΠΕΚΕΣ

Οι συντονιστές εκπαιδευτικού έργου μελετούν τις εκθέσεις και δίνουν ανατροφοδότηση με σκοπό τη βελτίωσή τους. Για παράδειγμα

1. Αξιοποιήθηκαν δεδομένα από τη Σχολική Μονάδα και τι είδους για την επιλογή των προτεραιοτήτων; π.χ. συζήτηση μεταξύ των εκπαιδευτικών, ερευνητικά δεδομένα (π.χ. δεδομένα από μαθητές), αρχείο του σχολείου;
2. Είναι σαφείς οι στόχοι του προγραμματισμού; Παραπέμπουν σε συγκεκριμένες ενέργειες; Μπορούν να αποτιμηθούν στη διάρκεια της χρονιάς; Συνδέονται οι στόχοι μεταξύ τους;
3. Υπάρχει αντιστοίχιση δράσεων και στόχων; Περιγράφονται με σαφήνεια οι δράσεις και η κατανομή αρμοδιοτήτων; Μπορούν να ενισχυθούν οι δράσεις που προτείνει ο σύλλογος με άλλες; Προβλέπονται πιθανές συνέργειες / συνεργασίες με φορείς / θεσμούς που μπορούν να συμβάλουν στην ευόδωση των στόχων;
4. Προβλέπονται στον προγραμματισμό διαδικασίες που μπορούν να στηρίξουν τη διαμορφωτική και την τελική αποτίμηση των δράσεων; Είναι σαφή τα κριτήρια διαμορφωτικής και τελικής αποτίμησης των δράσεων; Αποσαφηνίζεται η διαδικασία/εργαλεία διαμορφωτικής και τελικής αποτίμησης;
5. Είναι σαφές και εφικτό το χρονοδιάγραμμα των δράσεων;

Η χρήση κριτηρίων σε αυτή τη φάση είναι απαραίτητη. Θα βοηθήσει τους Συντονιστές να αξιοποιήσουν τους προγραμματισμούς των σχολείων για τον εντοπισμό και την ομαδοποίηση / ταξινόμηση των αναγκών τους, άρα και για το δικό τους προγραμματισμό (παρεμβάσεων, επιμορφωτικών δράσεων, κτλ.)

5.2. Υλοποίηση και παρακολούθηση του Προγραμματισμού

5.2.1 Υλοποίηση Προγραμματισμού

Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους οι εκπαιδευτικοί του σχολείου, συλλογικά και συνεργατικά, υλοποιούν τον προγραμματισμό. Σε τακτικές συνεδριάσεις ο σύλλογος διδασκόντων/διδασκουσών συζητά για την πορεία του αρχικού προγραμματισμού και προβαίνει, εφόσον κρίνει αναγκαίο, σε ανασχεδιασμό αποφασίζοντας τις απαιτούμενες διορθωτικές κινήσεις.

Ο σύλλογος διδασκόντων μπορεί να ορίζει ομάδες εκπαιδευτικών που θα είναι αρμόδιες για την υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων, θα έχουν την ευθύνη για την οργάνωση, την υποστήριξη και την παρακολούθηση της προόδου των συγκεκριμένων δράσεων καθώς και για την ενημέρωση του συλλόγου διδασκόντων για τα αποτελέσματα.

Καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του προγραμματισμού ο σύλλογος διδασκόντων δύναται να απευθύνεται για υποστήριξη στις δομές και φορείς. Επίσης, δύναται, για την επίτευξη των στόχων του προγραμματισμού, να εντάσσει στις προγραμματισμένες δράσεις και προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων καθώς και άλλα εγκεκριμένα προγράμματα από το Υπουργείο Παιδείας.

5.2.2. Παρακολούθηση υλοποίησης του Προγραμματισμού

Ο σύλλογος διδασκόντων εξετάζει:

- α) κατά πόσο η πορεία της δράσης είναι σύμφωνη με τους στόχους που τέθηκαν κατά τον σχεδιασμό,
- β) κατά πόσο τα ενδιάμεσα αποτελέσματα συνδέονται με τα καθορισμένα κριτήρια,
- γ) τον βαθμό προόδου που επιτυγχάνεται,
- δ) τα προβλήματα που παρουσιάζονται και τις προτεινόμενες λύσεις

Η παρακολούθηση γίνεται ώστε οι σχεδιαζόμενες δράσεις να μπορούν να εμπλουτίζονται από σχετικές επιμορφωτικές δράσεις που θα αιτηθεί η σχολική μονάδα και συνεργασίες που θα επιδιώξει κατά την πορεία της σχολικής χρονιάς. Δηλαδή, το

σχέδιο δράσης επικαιροποιείται και μπορεί να αναδιαμορφωθεί μετά από τεκμηρίωση αναγκών βάσει του πληθυσμού που φοιτά σε αυτό και ευκαιρίες αξιοποίησης νέων προτάσεων, συνεργειών κ.α. που μπορεί να προκύψουν.

5.3. Αποτίμηση

Στο τέλος κάθε σχολικού έτους, ο σύλλογος διδασκόντων προβαίνει σε ανατροφοδοτική αποτίμηση των αποτελεσμάτων των δράσεων που υλοποιήθηκαν και γενικότερα του εκπαιδευτικού έργου που παρήχθη κατά τη διάρκεια του έτους, όπου εξετάζονται:

α) το παραγόμενο κατά τη διάρκεια του έτους εκπαιδευτικό έργο ως προς τους επιμέρους θεματικούς άξονες που έχουν επιλεχθεί σε σχέση με τη γενικότερη λειτουργία και τα εκπαιδευτικά επιτεύγματα του σχολείου,

β) η υλοποίηση του συλλογικού προγραμματισμού και τα αποτελέσματα εκάστης δράσης,

γ) ο βαθμός ανάπτυξης της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών κατά τη διάρκεια σχεδιασμού και υλοποίησης του προγραμματισμού εκπαιδευτικού έργου,

δ) οι απόψεις του σχολικού συμβουλίου, οι οποίες διατυπώνονται στο πλαίσιο των συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων του,

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω, ο σύλλογος διδασκόντων διαμορφώνει συνολική εκτίμηση της κατάστασης και λειτουργίας του σχολείου και διατυπώνει συγκεκριμένες προτάσεις βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου για το επόμενο σχολικό έτος.

Τα αποτελέσματα της όλης διαδικασίας καταγράφονται σε πρακτικό του συλλόγου διδασκόντων βάσει του οποίου συντάσσεται η Έκθεση Αποτίμησης, η οποία κοινοποιείται στο οικείο ΠΕ.Κ.Ε.Σ.

Οι συντονιστές εκπαιδευτικού έργου μελετούν τις εκθέσεις αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου των σχολικών μονάδων των οποίων έχουν την παιδαγωγική ευθύνη και διατυπώνουν παρατηρήσεις με βάση τις οποίες εισηγούνται πιθανές βελτιώσεις, οι οποίες λαμβάνονται υπόψη κατά τον προγραμματισμό του επόμενου σχολικού έτους από τις αντίστοιχες σχολικές μονάδες.

Κριτήρια ανατροφοδότησης για την έκθεση αποτίμησης:

1. Υπάρχει σαφής και τεκμηριωμένη αποτίμηση όλων των δράσεων που αναπτύχθηκαν προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του προγραμματισμού;
2. Υπάρχει αιτιολόγηση των αποτελεσμάτων και σύνδεσής τους με τις δράσεις και το πλαίσιο υλοποίησής τους;
3. Συνδέονται οι προτάσεις για την επόμενη χρονιά με την αποτίμηση του προγραμματισμού;
4. Οι προτάσεις που διατυπώνονται είναι συγκεκριμένες; παραπέμπουν σε συγκεκριμένες δράσεις;

6. Εκθέσεις Προγραμματισμού και Αποτίμησης

6.1. Έκθεση προγραμματισμού

Συντάσσεται στην αρχή του σχολικού έτους και αναφέρει:

- τις ανάγκες της σχολικής μονάδας ανά θεματικό άξονα με βάση τη διερεύνηση του σχολικού περιβάλλοντος,
- τους σχετικούς στόχους που τέθηκαν και τις δράσεις που σχεδιάστηκαν για το σχολικό έτος,
- την κατανομή αρμοδιοτήτων για την υλοποίησή τους και
- τους τρόπους διαμορφωτικής και τελικής αποτίμησής τους

6.2. Έκθεση αποτίμησης

Συντάσσεται στο τέλος του σχολικού έτους και περιγράφει:

- α) την εκτίμηση του συλλόγου διδασκόντων για το παραγόμενο κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους εκπαιδευτικό έργο της σχολικής μονάδας, ως προς τους επιμέρους θεματικούς άξονες που επιλέχτηκαν, με βάση τεκμήρια και διαθέσιμα στοιχεία από την αποτίμηση των δράσεων. Επισυνάπτονται τυχόν κείμενα αποτίμησης επιμέρους δράσεων.
- β) Οι απόψεις του σχολικού συμβουλίου στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, το οποίο έχει προηγουμένως συγκληθεί για αυτό το θέμα.
- γ) Συγκεκριμένες προτάσεις βελτίωσης του εκπαιδευτικού έργου για το επόμενο σχολικό έτος.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ που έχουν εντοπιστεί από προηγούμενες σχετικές εφαρμογές:

- α) γραφειοκρατικοποίηση / απλή διεκπεραίωση των διαδικασιών
- β) επιλογή αξόνων ανώδυνων και επιφανειακών
- γ) αποφυγή αξιοποίησης των δεδομένων των σχολείων για τη θέση προτεραιοτήτων (χρειάζεται ουσιαστικός διάλογος και διερεύνηση)
- δ) συμμετοχή όσων εκπαιδευτικών θέλουν και μπορούν και ανοχή της «απουσίας» των υπόλοιπων (χρειάζεται προσπάθεια ανάμειξης όλων)
- ε) έλλειψη αντιστοίχισης στόχων και δράσεων (επιλογή στοχευμένων και αιτιολογημένων δράσεων)
- στ) αποτίμηση χωρίς σαφή κριτήρια και τεκμήρια.

Γιατί παρατηρήθηκαν στο παρελθόν τέτοιες παρεκκλίσεις;

Τι μπορεί να γίνει για να τις αποφύγουμε;

Ποια κίνητρα μπορούμε να δώσουμε στους εκπαιδευτικούς για ουσιαστική συμμετοχή;

Πώς μπορούμε να στηρίξουμε τον Διευθυντή που έχει την ευθύνη;

Πώς θα υποστηριχθούν τα σχολεία στην πράξη;

Πώς φαντάζεστε το ρόλο σας και τις ενέργειες που χρειάζεται να κάνετε;

Ποιες δυσκολίες αναμένετε;

Σημασία επιτόπιων επισκέψεων σε σχολεία (από το Γραφείο δε γίνεται)

Σημασία της συμμετοχής σε συνεδριάσεις Συλλόγων

Σημασία επικοινωνίας με Διευθυντές με κάθε τρόπο.

Κρίσιμη η άμεση εμπλοκή για να στηριχθεί ο ΔΙΚΟΣ ΣΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΣΤΕΛΕΧΩΝ στην ουσία των αναγκών των σχολείων.